

עין משפט
נר מצוה

כר:

בשכְּלִי אומנותו בידו. פירש רבינו חננאל זה שאומר עליו שהוא כהן יש צידו כלים שמשמשין בהן צטוהרה כגון כלי גללים כלי אצנים כלי אדמה שאין מקבלין טומאה שכל הרואה כלים הללו צידו מתרחק ממנו מלטמאותו ודומה שהוא כהן ולכך האמינוהו כחמנים:

ואיבעיָת **אימא רבי יהודה**

ורבנן במעלין מתרומה

ליוחסין קמייפֿלגי. ולא אתא לשנויי אלא קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה אבל דרבנן אדרבנן לעולם לרין לתרן בשכלי אומנותו צידו הקשה הר' שמואל מווארדצין ומעיקרא היכי צעי למימר דטעמא דר״י משום גומלין גומלים לא היינו מפסקדים את הכהן מן התרומה כדי לומר מעלין כיון דמן הדין ראוי לחלוק ע"פ חצירו ואדרבה קודם היינו אומרים אין מעלין אע"ג דגבי עבד אמר לקמן לרבי יהודה דאין חולקין לו תרומה משום דמעלין התם אין כל כך חששא צהפסד של עבד זה אם אין חולקין לו תרומה בלא רבו וא"ת ובאלו סבדא פליגי לימרו תרוייהו דמעלין וננטרך שני עדים בתרומה או לימרו תרוייהו דלא מעלין ולא ינטרך אלא עד אחד בתרומה וי"ל דזהא פליגי דמר סבר חיישינן שמא יעלו מתרומה ליוחסין לפיכך הלריכו שני עדים ומר סבר דלא חיישינן:)

אמנה בשבשטר קמבחדרי. וא"ת ואי לאו אכולא מילתא קמסהדי א"כ עדים חתמי אע"ג דלא ידעי אי כהן הוא אי לאו ואם כן הא דתנן בגט פשוט (נ"ב דף קעג.) שני יוסף בן שמעון הדרין צעיר אחת אם היו משולשין יכתבו כהן ומה מועיל כיון שעדים חותמין אע"פ שאין מכירים בו אם הוא כהן והרי הוא יכול להערים ולכתוב שטר אחר בשם חצירו כהן ויזילא ממון מחצירו כהן וי"ל דהיכא דהוחזקו שני יוסף בן שמעון ודאי אכולא מילתא קא מסהדי כי אז הן צריכין לידע אם בן כהן הוא והתם ודאי מעלין משטרות ליוחסין והכא מייבעיא לן היכא דלא הוחזקו: **חדא** אמר במשעלין. ואם תאמר ואמאי לא חשיב ליה צהדי הני דתנן צעשרה יוחסין (קדושין דף עו. ושם) אין צודקין מן המוצנח ולנעלה ולא מדוכן כו' וי"ל דהן דשטרות מלתא דפשיטא היא דכיון דאכולא מלתא קמסהדי א"כ היו עדות גמור ולכן לא קא חשיב עדים וא"ת ואמאי לא חשיב תרומה ונשיאות כפים למ"ד מעלין ואור"ת דתרומה בכלל מוצנח ונשיאות כפים בכלל דוכן אע"ג דההוא דוכן היינו שיר כדמשמע התם בגמרא מ"ד מעלין הוה מוקי

לה נמי צדוכן כהנים שצגבולים ומיהו קשה אמאי לא חשיב ס"ת שקרא צחוקת כהן כדלקמן ויש לומר דאיכא למימר דתנא ושייר כולהו ובספר הישר פירש ר"ת דלאו צעצודת מוצנח ממש איירי אלא כגון הפשט וניתוח דברים הכשרים צורים דלא היו מניחין לעשות אלוהי תרומה ונשיאות כפים וס"ת לא אינטרין למתני: **שְׂאנְי** הבא דריע חוקייהו. פ"י צקונטרס שהכל רואים שאר כהנים אוכלין שאר קדשי מוצנח ואלו אין אוכלין וק"ק דמ"מ תיקשי למ"ד מעלין אמאי לא אסקינהו לקדשי מוצנח וליוחסין ונראה לר"ת דריע חוקייהו היינו שהיו מיחסים אותם אחר בני ברזילי שהיה ישראל ועוד שלא מנאז כחצם והיכא דאיתרע חוקה אין מעלין לכ"ע אבל קשה דפרין מעיקרא אחי לאסקוינהו הוה ליה למיפרך אמאי נגאלו כלל מן הכהונה ויש לומר דשפיר הוה ידע דריע חוקייהו ומשום הכי לא אסקוינהו אלא דהוה ס"ד דאע"ג דריע חוקייהו איכא למיחש דלמא אחי לאסקוינהו לצסוף שלא ידעו שלא מנאז כחצם: ואלא

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות

בשכלי אומנותו צידו. חמר המציא צדואה למכור היה נושא צידו כלי היכר של מכירה כגון מחק שמוחקין צה המדה והמציאה להכניע אינו נושא צידו כלי אומנות מכר והכא כגון שכלי אומנותו צידו של זה המזולז את שלו דאנן סהדי שלמוכרה הציאה הלכך אין זה אלא גומל וזה יעיד עליו צכרך שלפניהם:

הקדר. שהוא חצר: **הפנימוים** **טוהרות**. כולה מתרנא ואלוא לקמיה: **בשכלי** **אומנותו** צידו. להיכר שהוא נושאן למוכרן: **ממשמש** **צבן**. לצדוק וליקח: **ומשום חיפופי רשום הרצים**. שנותנים בני אדם אצנים גדולות או ידות ללדי רה"ר להרחיק העגלות מלהזיק את הכתלים ומתוך שהן דוחקות את רה"ר וזה הניח קדירותיו אללס דחק גם הוא את הדרך והעוצרין שם מתחככין בהן וצגדיהן עוצרין על פני אוירן וצגדי עס הארץ עמאזים הם ומטמאים את החיטויות: **במעלין מסרומה ליוחסין**. רבי יהודה סבר הרואה שמאכלילין תרומה לאדם צחוקת כהן מעיד עליו בכל מקום שהוא כהן ומעלין אותו ליוחסין הלכך אם תאכילתו תרומה הרי אתה מציאו להשיאו אשה וטעמיה לאו משום גומלין הוא ורבנן סברי אין מעלין מתרומה ליוחסין: **דאיסור מיסה**. אם זר הוא לא היה אוכל תרומה שהוא עון מיתה: **דאיסור עשה**. כה תצרכו (במדבר ו)

אתם ולא זרים ולאו הצא מכלל עשה עשה: **דגולה חוקה**. שאין צ"ד יכולין להוציא דצר מחזקתו: **צקשו כחצם המסיתשים**. שהיו כהנים כשרים. לפי שהתחתנו כהנים צגולה צגוי הארץ וילדו להם בנים כדכתיב בצפר עזרא והם חללים הוצרכו הוגלדים צגולה להמייחס כשעלו מן הגולה לשרת צצנין שני: **ויגאלו**. נפסלו. מלשון לחם מנאזל (מלאכי א'): **הפרשפא**. הוא נחמיה בן חכליה וכן כתוב בצפר עזרא (נחמיה ח): **עד עמוד כהן לאורים וגו'**. כאלס (א) שאומר לחצירו עד שיצא המשיח דאורים ותומים לא הוו בצמקש שני שנחסרו חמשה דברים כדאמרין צסדר יומא (דף כא.): **מקדש הקדשים**. דוקא מקדשי המקדש פסליניהו אכל תרומה שהיו רגילין צה צגולה לא אסר עלייהו משום דהוחזקו צה: **קדשי הגבול**. למקדש ולירושלים: **אף כאן צקדשי הגבול**. ומדאמר רבי יוסי גדולה חוקה ש"מ נשיאות כפים נמי לא אסר עלייהו שהרי הוחזקו צה צגבולין: **ואי סלקא דעתך כו' אסו לאסוקינהו**. ומה הועילו צתקנתם: **שאני הכא**. דליכא למיחש דליסוקינהו דהא ריע חוקייהו שהרי הכל רואין שאר כהנים אוכלין קדשי המקדש והם אין אוכלין יש כאן היכר גדול שיש צהן דפסול. אבל שאר בני אדם כגון צזמן הוה לעולם מעלין מנשיאות

כפים ליוחסין: **י** **נדאי** לא **סימא הכי**. דעל דא סמיך שיש צהן היכר תרומה נמי תקשי למ"ד מעלין מתרומה ליוחסין: ואלא

כגון הפשט וניתוח דברים צורים דלא היו מניחין לעשות אלוהי תרומה ונשיאות כפים וס"ת לא אינטרין למתני: **שְׂאנְי** הבא דריע חוקייהו. פ"י צקונטרס שהכל רואים שאר כהנים אוכלין שאר קדשי מוצנח ואלו אין אוכלין וק"ק דמ"מ תיקשי למ"ד מעלין אמאי לא אסקינהו לקדשי מוצנח וליוחסין ונראה לר"ת דריע חוקייהו היינו שהיו מיחסים אותם אחר בני ברזילי שהיה ישראל ועוד שלא מנאז כחצם והיכא דאיתרע חוקה אין מעלין לכ"ע אבל קשה דפרין מעיקרא אחי לאסקוינהו הוה ליה למיפרך אמאי נגאלו כלל מן הכהונה ויש לומר דשפיר הוה ידע דריע חוקייהו ומשום הכי לא אסקוינהו אלא דהוה ס"ד דאע"ג דריע חוקייהו איכא למיחש דלמא אחי לאסקוינהו לצסוף שלא ידעו שלא מנאז כחצם: ואלא

מסורת הש"ס

(א) טהרות פ"ו מ"א, (ב) [במשנה ליתא], (ג) קדושין טז; (ד) (נ"ל ולתומים), (ה) ג"י כ"י, (ו) [ועוד ראה ר"י לפרש טעמא דמ"ד מעלין כדי שהיו עדים מציין ליוחסין וחזר בו משום דלא משמע הכי בצמקן דקאמר ה"מ בתרומה דשון מיתה. מ"י עה"ג].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה עד עמוד כו' כאלס שאומר. י"ב הוא צב' עגלה ערופה דף מח ע"ב.

מוסף רש"י

במעלין מתרומה ליוחסין. הרואה כהן אוכל תרומה במקומו, אין צריך לדבוק אחריו ביוחסין וטעם כהן במו (קדושין י"ט:). גדולה חזקתו. יש לממן עליה יפה (שם ט"ט:). בקשו כתבם המתחישים. כתב יוחסין (שם). התרשאת. נחמיה בן חכליה קרוי כן בצפר עזרא, וצגמרת יושלמי מנאז שעל שם שהיה משקה למנן היה צריך למות קודם, שלא יתשדוהו שמה הטיל סם המות צמקשה המלך הכירו לו יין של עובדי כוכבים לשמות, לכן נקרא התרשאת (שם). עד עמוד כהן לאורים ולתומים. כלל מקום (שם). כיון דאבכלי בתרומה אחי לאסוקינהו. ואמאי לא חש ליה נחמיה דלא לאסוקינהו (שם). אלא לאו משום דריע חוקייהו. לא אלטערין למיחש להאי דכיון דשאר כהנים אוכלים צקדשי המקדש והם נגואלו מהם הורע חזקתם ויש צהם היכר ולא אחי לאסוקינהו (שם).

^[א] וכ"כ הר"ן כאן בשם הרא"ם ז"ל שיש וצוה מושב קושית תוס' ד"ה אמנה מה שהקשו מפ' נט פסוט ודריק ועי' בש"ך פ"ומ ס"י מ"ט ס"ק ט"ו: